

rel, politisk, samfunds- eller naturvidenskabelig karakter, hvori der indgår et menneske-, samfunds- eller natursyn. Æstetiske, musiske og kropslige dimensioner, som udtrykker et menneske-, samfunds- eller natursyn, og som ikke er indlæring af færdigheder, kan indgå i de almene perspektiver, men ikke i et omfang der strider mod intentionen om den brede almene oplysning. Denne viser sig således i perspektivering og synet på det enkelte fag. De almene perspektiver skal tydeliggøres for eleverne under hele opholdet.

Efter forslaget kan et fag eller en faggruppe højst omfatte halvdelen af undervisningen for den enkelte elev, medmindre undervisningen i faget eller faggruppen er af bred almen karakter. Det betyder, at den brede almene oplysning skal udgøre mindst halvdelen af den enkelte elevs undervisningstid. Herved styrkes de frie kostskolers hovedsigte, da et fag eller en faggruppe ifølge de gældende bestemmelser højst må omfatte 2/3 af undervisningstimerne for den enkelte elev, medmindre faget eller faggruppen er af bred almen-dannende karakter.

Dette er ikke i modstrid med, at en skole tager udgangspunkt i et bestemt emne, f.eks. musik eller medier. Et fag eller en faggruppes titel er nemlig ikke i sig selv bestemmende for, om undervisningen er af bred almen karakter. Det afhænger af indholdet, de anlagte perspektiver og den sammenhæng faget eller faggruppen indgår i. Gennemføres en undervisning i f.eks. musik som sammenspil, korsang og musikteori uden andre almene perspektiver end det musiske, og uden at der indgår noget menneske-, samfunds- eller natursyn i undervisningen, er faget ikke af bred almen-dannende karakter.

Ved en faggruppe forstås en række beslægtede fag inden for samme emnekreds f.eks. kunst, idræt, musik, teater, film og sundhed. Visse fag hører naturligt til inden for samme faggruppe, mens andre naturligt hører til en anden faggruppe. Er der tvivl, om et fag hører til en bestemt faggruppe, må der foretages et skøn.

Ifølge lovforslaget kan ren færdighedstilegnelse højst udgøre op til halvdelen af den enkelte elevs undervisningstid. Ved ren færdighedstilegnelse forstås en indlæring af f.eks. manuelle og intellektuelle færdigheder, der ikke perspektiveres af den brede almene oplysning.

Undervisning, der alene sigter mod tilegnelse af færdigheder i f.eks. golf, keramik, dansk, engelsk, journalistik, grafik, musik og drama, kan således højst udgøre halvdelen af elevens undervisningstid. Har undervisningen i et tema både tilegnelse af færdigheder og et bredt alment perspektiv, må der foretages et skøn

over, hvordan de to elementer er vægtet i forhold til hinanden.

Sigtet med forslaget er at fastholde skolernes mulighed for at tilbyde undervisning på et højt fagligt niveau, og at tilegnelsen af færdigheder perspektiveres af og veksler med den brede almene oplysning.

På en fri kostskole er undervisningen tilrettelagt med henblik på at øge elevernes personlige, almene og faglige kvalifikationer ud fra skolens værdigrundlag. Undervisningen er en planlagt, målrettet og fremadskridende proces.

Samværet er en væsentlig del af elevernes kostskoleophold. Integrationen af undervisning og samvær skaber et særligt læringsmiljø, som understøtter udviklingen af elevernes personlige og almene kvalifikationer.

De frie kostskoler retter sig ikke kun mod de unge elever, men mod hele den voksne befolkning. Dermed kan et ophold på en fri kostskole være et led i den livslange læring.

Som noget nyt indføres begrebet værdigrundlag. Højskoleudvalget har i sin rapport foreslået, at det af en folkehøjskoles vedtægter fremgår, hvilket værdigrundlag højskolen hviler på, at værdigrundlaget formuleres i et alment sprog, er offentligt tilgængeligt og indgår som udgangspunkt for skolens selvevaluering. I lovforslaget er højskoleudvalgets forslag indarbejdet, fordi det er med til at tydeliggøre, at de frie kostskoler er idébårne skoler, hvor hver skole formulerer sit eget værdigrundlag. I forbindelse med skolens afklaring af sit værdigrundlag vil det være nødvendigt for skolen at formulere sig, så kommende elever er i stand til at vurdere, om de ønsker at deltage på skolens betingelser. Værdigrundlaget er det fundament som skolens formål, praksis og selvevaluering hviler på.

Skoler, som ved lovens ikrafttræden ikke har formuleret værdigrundlaget i vedtægterne, indfører det ved første vedtægtsjustering.

Lovforslaget indeholder en bestemmelse om, at enhver skole en gang årligt foretager en selvevaluering på baggrund af skolens værdigrundlag, de mål den har stillet sig, den måde skolen har ønsket at nå målene på og resultaterne heraf. Selvevalueringen skal være offentlig tilgængelig i et sprog og en form, som er alment forståelig.

Det andet hensyn, der ligger bag lovforslaget, er, at de samlede lovbestemmelser om de frie kostskoler fortsat skal rummes i en lov. På trods af, at skoleformerne ikke har helt identiske formål og tilskuds-betingelser, er det stadigvæk relevant at holde disse skoleformer samlet i samme lov på grund af det fælles hovedsigte, kostskoleformen og de fælles principper for